

2024Z20668

Vragen van het lid **Hirsch** (GroenLinks-PvdA) aan de Ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp en van Buitenlandse Zaken over *de protesten in Mozambique* (ingezonden 10 december 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Military vehicle mows down woman as post-election protests roil Mozambique»?¹

Vraag 2

Hoe beoordeelt u op dit moment de situatie in Mozambique, waar al gekampt werd met een jihadistische opstand, en nu inmiddels 65 mensen zijn gedood door de politie tijdens protesten tegen de verkiezingsuitslag, en twee politici van de oppositiepartij zijn vermoord?

Vraag 3

Wat is de positie van Nederland ten aanzien van de verkiezingsuitslag en ten aanzien van het politiegeweld tegen demonstranten? Hoe wordt deze positie uitgedragen?

Vraag 4

Bent u bekend met de gezamenlijke verklaring² van de ambassades van de VS, het VK, Canada, Noorwegen en Zwitserland waarin zij geweld tegen burgers veroordelen³? Waarom ontbreekt de Nederlandse ambassade onder deze verklaring? Kan Nederland zich alsnog stevig uitspreken, bijvoorbeeld via de ambassade in Maputo, tegen het geweld richting vreedzame demonstranten?

¹ The Guardian, 28 november 2024, <https://www.theguardian.com/world/2024/nov/28/military-vehicle-mows-down-woman-maputo-mozambique-election-protests>.

² Joint Statement by the Embassy of the United States of America, the British High Commission, the High Commission of Canada, the Embassy of Norway, and the Embassy of Switzerland on the situation in Mozambique, 28 november 2024, Joint Statement by the U.S. Embassy, the British High Commission, the High Commission of Canada, the Embassy of Norway, and the Embassy of Switzerland – U.S. Embassy in Mozambique.

³ «We strongly condemn the escalating violence against civilians during the post-electoral period in Mozambique. This has included an incident on November 27 in which a vehicle of the Mozambican security forces accelerated toward a gathering of people and brutally struck a person».

Vraag 5

Staat onomstotelijk vast dat door de EU mede-gefinancierde Rwandese troepen niet betrokken zijn bij geweld tegen burgers die vreedzaam tegen de verkiezingsuitslag demonstreren? Wordt onafhankelijk onderzoek gedaan naar de berichten hierover?

Vraag 6

Staat onomstotelijk vast dat door de EU mede-gefinancierde Rwandese troepen niet betrokken zijn bij het ernstige geweld, zoals verslagen door notabele media zoals Le Monde⁴ en Politico⁵, dat is gebruikt tegen burgers in Cabo Delgado? Bent u bereid zich in te spannen voor een onafhankelijk onderzoek hiernaar?

Vraag 7

Welke positie heeft Nederland in de Raad ingenomen in de besluitvorming op 18 november over 20 miljoen euro Europese steun voor Rwandese troepen aanwezig in Mozambique? Waarom heeft Nederland die positie ingenomen?

Vraag 8

Heeft de Europese Raad zich tijdens de besluitvorming rekenschap gegeven van berichtgeving dat de Rwandese strijdkrachten de M23-rebellie in het oosten van de DRC steunen⁶? Is uitgesloten dat Europees geld wordt ingezet in het oosten van de DRC?

Vraag 9

Hoe rijmt EU-steun voor een leger dat er op uitnodiging van de Frelimo-regering is, met het feit dat EU-waarnemers onregelmatigheden hebben waargenomen bij de herverkiezing van diezelfde Frelimo-regering?

Vraag 10

Welke handelsbelangen heeft Nederland in Mozambique? Kunt u een beknopt overzicht geven? Hoeveel waarde is hiermee gemoeid?

Vraag 11

Bent u bekend met de uitzending van Bureau Buitenland over Mozambique van 6 december j.l.⁷, waarin wordt gesteld dat de Mozambikaanse bevolking de indruk heeft dat Rwandese troepen voornamelijk in het Noorden aanwezig zijn om Europese gasbelangen te beschermen? Vindt u die indruk voorstelbaar, aangezien Rwandese troepen mede aanwezig zijn om gasprojecten in Cabo Delgado te beschermen van Franse en Nederlandse bedrijven? Wat doet Nederland om deze indruk weg te nemen?

⁴ Le Monde, 24 november 2024, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2024/11/24/violences-arrestations-disparitions-totalenergies-savait-que-des-exactions-etaient-commises-sur-son-site-gazier-au-mozambique_6412216_3212.html.

⁵ Politico, 26 september 2024, «All must be beheaded»: Revelations of atrocities at French energy giant's African stronghold – POLITICO.

⁶ Final report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo, 9 juli 2024, Final report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo (S/2024/432) [EN/AR/RU/ZH] – Democratic Republic of the Congo | ReliefWeb.

⁷ VPRO Bureau Buitenland, 6 december 2024, https://www.vpro.nl/programmas/bureau-buitenland/speel~RCRSA1_1009461073914~mozambique-in-de-greep-van-protest-mozambique-in-de-greep-van-protest-.html.